

Miten ratkaista suurten yhteisprojektien ja niiden innovaatioiden muutos- ja ongelmatilanteita?

Soili Nysten-Haarala

Suvi Hirvonen-Ere

Anne Ketola

Projektipäivät 18.9.2024

Puhujan esittely: Soili Nysten-Haarala



- Kauppaoikeuden professori, Lapin yliopisto v. 2013-
- Aiemmin professorina UEF:ssä ja Luulajassa
- Toiminut myös professuurin ohella dekaanina (2017-2021) sekä 2022-2024 tutkimuksen vararehtorina
- Koulutus:
- Kauppatieteiden maisteri 1981
- Oikeustieteiden tohtori 1998 (aihe: Long-term contract)
- Mielenkiinnon kohteet:
- kv. Kauppaoikeus, ennakoiva sopiminen, luonnonvarojen hallinta, arktisten alueiden talous- ja maankäyttökysymykset, law and management, yritysvastuukysymykset
- Useita tutkimushankkeita: Suomen Akatemia, Tekes (nyk. BF), Horizon Europe, Fulbright

Projektitoiminta monimuotoistuu ja monimutkaistuu

Ekosysteemiprojektit innovaatioiden yhteiskehittämiseksi systeemitason ongelmien ratkaisuun

Moniprojektitoimintaa, jossa mukana paljon erilaisia ja erikokoisia yrityksiä sekä tutkimuslaitoksia ja yliopistoja

Johtamisen ja sopimisen haasteet ekosysteemeissä

- Tavoitteet keskiöön
- Avoimuuden ja tiedon jakamisen tukeminen
- Joustavat ja oikeudenmukaiset muutosmekanismit
- Yhteistyö tulee ulottaa yli yksittäisen hankkeen koko ekosysteemiin

Tutkimuksen havaintoja sopimuksista

- Sopimukseen ei kiinnitetä huomiota (kauppasopimuksen pohjat)
- Muodolliset sopimukset ja epämuodollisia sopimuksia, ristiriita sopimusten ja käytänteiden välillä
- Sopimuksen tekeminen herättää luottamusta, mutta sen allekirjoituksen jälkeen ei enää (unohdetaan)
- Sopimukset jäykkiä ja sisältävät hämmästyttävän määrän suojaavia elementtejä
- Sopimukset ovat projektikohtaisia ja estävät tiedon siirtoa

Puhujan esittely: Suvi Hirvonen-Ere



- Työtausta:
- Pitkän linjan projektiammattilainen, 20+ vuotta työkokemusta
- Yritysten hallitusten ja johtoryhmien neuvonantaja
- Johtotehtävissä kansainvälisissä korporatioissa Nokia/NSN, Accenture, Honeywell (Commercial & Contract Management)
- Sitä ennen juristina ja operatiivisen legalin johtajana Sonera SmartTrustilla ja asianajotoimisto Hannes Snellmanilla
- Koulutustausta:
- Kaksi projektiammattitutkintoa 2004 ja 2021, oikeustieteen maisteri 2000, sopimusjohtamisen ammattitutkinto 2010, hyväksytty advisory boardin jäsen 2021, oikeustieteen tohtori 2021, kauppatieteiden tohtori 2024
- Väitöskirjat ympäristöllisesti ja taloudellisesti kannattavasta kasvusta (2024) ja projektisopimusten johtamisesta (2021)

Miten projektien muutostilanteita voidaan hoitaa hyvin?

- Transformaatio = muutos sen eri vaiheissa
 - Tarpeen huomioiminen, analysointi, suunnittelu, läpivienti, seuranta, raportointi
- Change management = muutosjohtaminen
- Change request management = sopimusten muutostilanteiden johtaminen
 - Amendment
 - Change request

Mitä projektiammatillaisen kannattaa tietää näistä?

- Miten projektiammatillaisen kannattaa hyödyntää näitä
 - Yksittäisessä projektissa
 - Projektiportfolion johtamisessa
 - Koko yrityksen projektitoiminnan johtamisessa

Miksi muutos epäonnistuu ja miten välttää se?

- Yleisiä syitä muutoksen epäonnistumiseen?
- Miten se voidaan välttää?

Puhujan esittely: Anne Ketola



- Sovelletun kielitieteen tutkija
- Erikoisalalat: Tiedon kognitiivinen saavutettavuus, sopimuskielen selkeys, saavutettava muotoilu
- Hankejohtajana JARGONFREE-tutkimusryhmän *Sopimuskieli-hankkeessa*, joka tutkii suomalaisten suuryritysten hankintaketjujen sopimuksia kielellisestä näkökulmasta

Kielen epäselvyys hidastaa yhteisen ymmärryksen saavuttamista

- Projekteissa tarvitaan yhtenevä käsitys tavoitteista, prosesseista ja odotuksista. Mitä selkeämpää projektin viestintä (ml. suunnitelmat, sopimukset, jne.) on, sitä nopeammin tähän päästään.
- Vaikuttavia tekijöitä esim. kiire, jargon, kielitaitoerot
- Polkuriippuvuus
 - **Epäselvyys sopimuksissa:** Alkuvaiheessa tehty epäselvä sopimus vaikeuttaa myöhempien ongelmatilanteiden ratkaisua.
- *Kieli voi joko **estää** tai **edistää** monimutkaisten systeemitason ongelmien ratkaisua!*

Selkeän kielen ISO-standardityö

- ISO standard on Plain language
 - Part 1: Governing principles and guidelines (24495-1:2023)
 - Suomeksi: *Selkeä kieli. Osa 1: Keskeiset periaatteet ja ohjeet (24495-1:2023)*
 - Tekeillä myös: *Part 2: Legal communication* ja *Part 3: Science writing*
- **Periaatteet:**
 - **Relevant:** Readers get what they need
 - **Findable:** Readers can easily find what they need
 - **Understandable:** Readers can easily understand what they find
 - **Usable:** Readers can easily use the information
- *Tekoäly osaa muokata tekstin vastaamaan näitä periaatteita!*

Esimerkkiote: Liikenneviraston hankesopimus

Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin U-sairaalan korvaava rakentaminen junaradan päälle Turun Kupittaalla

- VSSHP:n tulee kustannuksellaan hankkia Liikenneviraston edellyttämät tarkastajat ja Trafín edellyttämät ulkopuoliset arviointilaitokset, mm. Yhteentoimivuuden teknisten eritelmien noudattamisen todentamiseksi vaadittava Ilmoitettu laitos sekä YTM-asetuksen (EY n.o 352/2009) noudattamisen todentamiseen vaadittava riippumaton turvallisuuden arviointilaitos sekä ilmoitettu laitos vastaamaan osajärjestelmää koskevien kansallisten määräysten arvioinnista niin sanottua FI-tarkastusta varten.

Tekoälyn muokkaama versio:

VSSHP:n täytyy omalla kustannuksellaan hankkia Liikenneviraston vaatimien tarkastajien ja Trafín edellyttämien ulkopuolisten arviointilaitosten palvelut. Näihin kuuluvat esimerkiksi

- Ilmoitettu laitos, joka tarkistaa, että työssä noudatetaan Yhteentoimivuuden teknisiä eritelmiä
- riippumaton turvallisuuden arviointilaitos, joka varmistaa YTM-asetuksen (EY nro 352/2009) mukaisten riskien arvioinnin
- Ilmoitettu laitos, joka tarkastaa osajärjestelmiä kansallisten määräysten mukaisesti niin sanottua FI-tarkastusta varten.

Kiitos! Giitu!



soili.nysten-haarala@ulapland.fi
suvi.hirvonen@helsinki.fi / sem.hirvonen@gmail.com
anne.ketola@tuni.fi